

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/14308

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 807

09 HAZİRAN 2010

Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/14308)

007061

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 11.05.2010 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-22865 sayılı yazısı.

Muğla Milletvekili Sayın Fevzi TOPUZ'un Sayın Bakanımıza tevcih ettiği, 7/14308 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Türkiye Atom Enerjisi Kurumundan alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

EK-1 Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği :	Bilgi :
TBMM Bşk.	Başbakanlık

**MUĞLA MİLLETVEKİLİ SAYIN FEVZİ TOPUZ'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/14308)**

Sorular 1-7:

1986 yılında Çernobil'de nükleer bir facia meydana gelmişti. Kaza sonucu yaşanan yıkımın düzeyi tüm insanlıktan gizlenmeye çalışıldı. Bu felaketin etkisi, günden güne katlanarak artmaktadır. Kansere yakalananlar, hastane kapılarında geçen ömürler, sakat kalmış çocuklar, işte Çernobil sonrası 24 yılın öyküsü. Çernobil'in radyoaktivitesinin geniş alana yayıldığı dikkate alındığında, en fazla etkilenen yerlerden biri de ülkemiz olmuştur. Radyoaktif atıkların 300-500 yıl gibi sürelerde etkisini sürdürdüğü dikkate alındığında, komşumuzda meydana gelen bu felaketin etkileri konusunda halkı doğru bilgilendirmek ve buna yönelik tedbirlerin alınması gerekmektedir. Oysa Çernobil nükleer felaketinin sonuçları sürekli çarpıtıldı. Çernobil faciasının etkileri konusunda kamuoyunu bilgilendirme sorumluluğu taşıyan yönetenler, bu sorumluluklarının gereğini yerine getirmediler. Türkiye'de facianın etkileri konusunda bilgi isteyen halka "azıcık radyasyon iyi gelir"den öte bir bilgi verilmedi. Çernobil kazasından sonra yetkililer gerekli önlemleri aldirmayarak, bilimsel çalışmaların yapılmasını engelleyerek, tonlarca radyasyonlu çay, fındık vb. besinin tüketilmesine göz yummuştur.

Bugün, nükleer santral kurulumu için gerçekleştirilen ihale süreci, nükleer santral konusunda bütün iddiaları çökertmiştir. Nükleer santral yoluyla daha ucuza elektrik üretileceği iddia edilmiş, ancak ihalede çok yüksek fiyattan (21.16 sent) elektrik üretilip halka satılacağı ortaya çıkmıştır. Türkiye kamu ortalama 4 sente elektrik üretmektedir. Nükleer santral yoluyla kaynak çeşitliliği sağlanacağı iddiası, zaten doğalgazda bağımlı olduğumuz Rusya'ya bağımlılığın daha da artacağı gerçeği karşısında anlamsızlaşmıştır. Nükleer santral ihalesiyle boşa zaman ve enerji harcanmış, ülkemizin yerli ve yenilenebilir kaynaklarının düzgün bir planlama içerisinde değerlendirilmesi yolunda ciddi adımlar atılmamıştır.

Hükümet, gizli pazarlıklar yürüterek devletlerarası anlaşma yoluyla ihale dahi yapmaksızın, şeffaflıktan uzak bir şekilde ve yargı denetiminden kaçırarak nükleer santral kurulumu konusunda ısrarını sürdürmeye devam etmektedir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın yayınlamış olduğu 2010-2014 Strateji Planı'nda, "nükleer enerjinin elektrik üretimine dahil edilmesi" planlanmış olup, 2023 yılına kadar "elektrik enerjisinin yüzde 5'inin nükleer enerjiden sağlanması" hedefi ortaya konulmuştur. Çernobil dünya ölçeğinde nükleer santral karşıtı toplumsal güçlerin bilinç ve Örgütlülük düzeylerini arttırırken nükleer lobilerin krizini de derinleştiren bir milat olmuştur. İşsiz kalan nükleer santral firmaları yeni siparişler ile yaşadıkları güç ve itibar kaybını giderebilecek arayışların içine girmişlerdir. AKP'nin nükleer santral kurulması konusundaki ısrarı, sadece kendi iktidarlarını sürdürmek adına küresel sermayenin yeni pazar arayışlarına kayıtsız şartsız teslim olma ısrarıdır. Bu nedenle de nükleer santral ülkemize bir enerji ihtiyacından öte siyasi bir tercih olarak dayatılmaktadır. Konuyla ilgili olarak;

- Yapılan ihaleye kaç firma katılmıştır? Tek firmanın katıldığı doğrumudur? Yasalarımıza aykırı olarak hizmet sözleşmesi yapmak mı istenmektedir?
- Nükleer santral ihalesi daha önce hukuka aykırı uygulamalar nedeniyle açılan dava sonunda iptal edilmişti. Tekrar yapılmak istenen ihale, iptal edilen ilgili şirkete mi verilmek istenmektedir? Eğer aynı şirkete verilmek isteniyorsa bu ısrar niye yapılmaktadır?
- Bir önceki ihale ile yeni yapılan ihale aynı kişilerce mi yapılmaktadır? Bir önceki ve sonraki ihalelerde kimler bulunmaktadır?
- Bu ihaleyi vereceğiniz şirket için herhangi bir ülke ile ikili veya başka bir anlaşma yapılmış mıdır?
- Bu konuda herhangi bir ülkeye ayrıcalık (kapitülasyon) tanınmış mıdır? Tanınmışsa bu ayrıcalığın ayrıntıları ve verilmiş olan o ülkeye yönelik haklar nedir?
- Nükleer santralden üretilecek elektriğin KWh'tı kaç liraya yıllar itibari üretilecektir?
- Nükleer İhale ile üretilecek elektrik maliyeti, kamu kurumlarının hidrolik santralin ürettiği elektriğin maliyetinin kaç katına karşılık gelmektedir?

Cevaplar 1-7:

Bakanlığımızca, enerji arz güvenliğimizin sağlanması ve enerji talebimizin karşılanması amacıyla; son yıllarda enerji piyasamızın rekabete dayalı ve şeffaf bir piyasa anlayışı çerçevesinde yeniden yapılandırılması, enerji kaynaklarımızın çeşitliliğinin artırılması yerli ve yenilenebilir kaynak potansiyelimizin tespit edilmesi ve azami ölçüde kullanılması, nükleer enerjinin elektrik üretim kompozisyonuna dahil edilmesi, yeni enerji teknolojilerinden yararlanılmasına yönelik yasal ve teknik çalışmalar yoğunlaştırılmıştır. Söz konusu çalışmalar ile ülkemizin dışa bağımlılığının ve ithalattan kaynaklanan giderlerin azaltılması hedeflenmiştir. Bunun yanı sıra Yüksek Planlama Kurulunun 18.05.2009 tarih ve 2009/11 sayılı kararı ile kabul edilen “Elektrik Enerjisi Piyasası ve Arz Güvenliği Stratejisi Belgesi”nde, 2023 yılında yenilenebilir kaynaklarının elektrik enerjisi üretimi içerisindeki payının en az %30 seviyesinde olması, rüzgar enerjisi kurulu gücünün 20.000 MW olması, elektrik enerjisi üretimi için uygun olduğu bu aşamada belirlenmiş olan 600 MW’lık jeotermal potansiyelimizin tamamının işletmeye girmesi, elektrik üretimindeki doğalgazın payının %30’un altına düşürülmesi ve 2020 yılına kadar nükleer santrallerin elektrik enerjisi üretimi içerisindeki payının en az %5 seviyesine ulaşması hedeflenmektedir.

Nükleer enerji üretimine yönelik tesisler, ülkemizde nükleer teknoloji alt yapısının gelişmesine katkı sağlayacaktır. Nükleer güç santrallerinin maliyetinin hesaplanmasında, kullanılacak olan teknoloji, santralin kurulu gücü, kurulacak bölgenin fiziki ve jeolojik koşulları, lisanslama faaliyetleri, kamulaştırma, yakıt temini, finansman koşulları, nükleer santrallara uluslararası talep yoğunluğu, uygulanacak olan model ve üretilen elektriğin satın alınma koşulları gibi birçok faktör önemli rol oynamaktadır. Tüm bu parametreler ülkeden ülkeye değişiklik göstereceği gibi yöreden yöreye de değişiklik gösterebilmektedir. Önergede söz edilen nükleer santrallerin güvenlik, maliyet ve verimlilik açısından çok sayıda soruya cevap veremediği iddialarına Bakanlığımızca katılmamaktadır. Modern nükleer santrallerin ömürleri 40 ile 60 yıl arasındadır. Halen Dünyada (436) adet nükleer reaktör işletmede olup 14 ülkede ise (56) reaktör inşa halindedir. Üretimde olan nükleer santraller dünya elektrik talebinin yaklaşık %16’sını karşılamaktadır. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler tarafından son yıllarda yeni santral siparişleri verildiği ve inşaatlarına başlandığı gözlenmektedir.

“Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi İle Enerji Satışına İlişkin Kanun”un 2007 yılı sonunda yürürlüğe girmesi ile birlikte Bakanlığımızca hazırlanan “Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışına İlişkin Kanun Kapsamında Yapılacak Yarışma ve Sözleşmeye İlişkin Usul ve Esaslar ile Teşvikler Hakkında Yönetmelik” de 2008 yılı Mart ayında yürürlüğe konulmuştur. Bahse konu Yönetmeliğin bazı maddelerine ilişkin olarak Danıştay tarafından yürütmeyi durdurma kararı verilmiştir. 20.11.2009 tarihinde TETAŞ Genel Müdürlüğü Şartnamenin 31 inci maddesine dayanarak yarışmayı iptal kararı almıştır.

12.05.2010 tarihinde, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti İle Rusya Federasyonu Hükümeti arasında “Türkiye Cumhuriyeti’nde Akkuyu Sahası’nda Bir Nükleer Güç Santralının Tesisine ve İşletimine Dair İşbirliğine İlişkin Anlaşma” imzalanmıştır.